

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 07.02.1986, sp. zn. 4 Tz 36/86, ECLI:CZ:NS:1986:4.TZ.36.1986.1

Číslo: 40/1987

Právní věta: Nepravdivé údaje o vyložených vozech v tzv. návratových listech, které slouží ke kontrole doby pobytu vozů na vlečce, v takovém rozsahu, že měly za následek únik zdržného ve výši 1 621 200,- Kčs, je třeba považovat za údaje o závažné skutečnosti ve smyslu § 125 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 07.02.1986

Spisová značka: 4 Tz 36/86

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 125 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40/II

II. Nepravdivé údaje o vyložených vozech v tzv. návratových listech, které slouží ke kontrole doby pobytu vozů na vlečce, v takovém rozsahu, že měly za následek únik zdržného ve výši 1 621 200,- Kčs, je třeba považovat za údaje o závažné skutečnosti ve smyslu § 125 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 7. 2. 1986 sp. zn. [4 Tz 36/86](#).)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil pravomocná usnesení vyšetřovatele Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Chomutově, ze dne 19. června 1985 ČVS: VV - 604/83 a tomuto vyšetřovateli přikázal, aby věc obviněných J. V., J. S., V. Č. a J. B. znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní prokurátor v Chomutově podal na obviněné J. V., J. S., V. Č. a J. B. obžalobu pro trestný čin porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129 odst. 1, 2 tr. zák., jehož se měli dopustit tím, že jako směnoví mistři normálně rozchodné dráhy VTŽ Chomutov v říjnu 1981 v úmyslu zkrátit pobyt vozů, o nichž věděli, že nejsou na seřadovacím nádraží teplárny VTŽ Chomutov dosud vyloženy, vykázali nebo prostřednictvím signalistek nechali vykázat ve vozových dokladech

skončenou vykládku celkem u 35 nevyložených vozů, a tím porušili vlečkové podmínky stanovené ve vyhlášce č. 126/1964 Sb. ve znění vyhlášky č. 111/1966 Sb. a způsobili organizaci ČSD – Severočeská dráha Praha škodu ve výši 1 650 551,- Kčs, odpovídající uniklým tržbám a zdržnému za včas nevrácené vozy, které ČSD nemohly na VTŽ Chomutov vymáhat z důvodu prekluze.

Po předběžném projednání obžaloby okresní soud v Chomutově usnesením ze dne 15. 11. 1984 sp. zn. 3 T 491/84 vrátil věc ohledně všech shora obviněných podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. prokurátorovi k došetření za účelem náležitého objasnění věci ohledně výše škody způsobené trestným činem jednotlivých obviněných a prověření obhajoby obviněných, že se zjištěného jednání nedopustili úmyslně a že k němu došlo v důsledku toho, že v říjnu 1981 byla vlečka přeplněna vozy a tím došlo k vytvoření nepřehledné situace v pohybu vozů, kterou nebylo možno zvládnout.

Okresní prokurátor v Chomutově pak předal vyšetřovací spis Okresní správě SNB, oddělení vyšetřování VB v Chomutově, k dalšímu vyšetřování podle pokynů obsažených u usnesení okresního soudu. Vyšetřovatel po doplnění dokazování vyžádáním zprávy ČSD o vymáhání penále za měsíc říjen 1981, výslechem svědka M. K., zástupce náčelníka služby pro přepravu ČSD – Severozápadní dráha, a vyžádáním zprávy náměstka podnikového ředitele VTŽ Chomutov trestní stíhání obviněných usnesením z 19. 6. 1985 ČVS: VV – 604/83, vydanými samostatně ohledně každého obviněného, podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. ř. se zřetelem k ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. zastavil.

Proti posléze uvedeným usnesením vyšetřovatele, která nabyla právní moci dne 28., popř. 29. 6. 1985, podal generální prokurátor ČSR v neprospěch všech obviněných ve lhůtě stanovené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona a navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR po vyslovení porušení zákona napadená usnesení zrušil a věc vrátil okresnímu prokurátorovi v Chomutově k novému projednání a rozhodnutí. Ve stížnosti pro porušení zákona bylo vytknuto, že vyšetřovatel náležitě nezjistil skutečný stav věci, zejména z hlediska zavinění a motivu jednání obviněných a dále i v tom směru, jaký dopad by mělo vyměření penále na hospodaření VTŽ Chomutov a jak by se toto penále projevilo na odměňování obviněných. Teprve po řádném objasnění těchto okolností bylo podle stížnosti pro porušení zákona možno odpovědně posoudit, kterého trestného činu se obvinění dopustili.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost napadených usnesení, jakož i řízení, jež jim předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Vyšetřovatel zjistil, že obvinění s ohledem na zvýšení oběhu vozů o 34 v měsíci říjnu 1981, k němuž došlo v důsledku predisponování výroby ze Švermových železáren v Podbrezové do VTŽ Chomutov, nemohli řádně splnit svoje povinnosti, a proto podepisovali návratové listy, za jejichž obsah odpovídali, aniž by je kontrolovali, a tím došlo k vykazování ukončení pobytu vozů na vlečce, které ve skutečnosti nebyly vyloženy a včas vráceny. Z toho vyšetřovatel dovodil, že jednání obviněných vykazuje znaky trestného činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1, 2 tr. zák., a poněvadž se na tento trestný čin vztahuje amnestie z 8. 5. 1985 a obvinění nejsou z amnestie vyloučeni, trestní stíhání obviněných zastavil. Vyšetřovatel v odůvodnění svých usnesení sice neuvedl, z kterého důkazu uvedené skutečnosti zjistil, avšak z obsahu spisu vyplývá, že zřejmě vycházel z obsahu zprávy obchodního náměstka VTŽ Chomutov V. H., v níž se uvádí v podstatě jen to, že v kritické době při celkovém plánu nakládky zvýšené o 24 byly nároky na řízení dopravy enormně vysoké, avšak i za tohoto stavu se obětavou prací všech dělníků, mistrů a dalších řídicích pracovníků podařilo veškeré uložené úkoly splnit. Z této zprávy a ani z jiných důkazů však nelze dovodit, že směnovní mistři neznali stav vykládky vozů a dobu pobytu vozů na vlečce. Skutková zjištění, k nimž dospěl vyšetřovatel ve svých usneseních, nemají tedy dostatečnou oporu v provedených důkazech.

Nedostatkem je, že vyšetřovatel vůbec nepřihlédl k důkazům, které nasvědčují tomu, že obvinění v kritické době nejen znali stav vykládky a dobu pobytu vozů na vlečce, ale sami ukončovali, popřípadě

přikázali jiným pracovníkům ukončit pobyt vozů na vlečce, přestože věděli, že dosud nejsou vyloženy a jsou i nadále na seřazovacím nádraží teplárny VTŽ Chomutov.

Tyto důkazy svědčící o tom, že obvinění vědomě ukončovali pobyt na vlečce ohledně vozů, které nebyly vyloženy, měl vyšetřovatel vzít v úvahu při zjišťování skutečného stavu věci.

V případě, že by po provedení důkazů a jejich náležitém zhodnocení podle zásady stanovené v § 2 odst. 6 tr. ř. bylo zjištěno, že obvinění vědomě vykazovali jako vrácené nebo ponechané k nakládce vozy, které nebyly v dohodnuté lhůtě jedenácti hodin vyloženy a že obvinění takto jednali v úmyslu, aby podnik VTŽ Chomutov nemusel zaplatit zdržné, měl vyšetřovatel z hlediska právního posouzení věci vycházet z pracovních povinností směnového mistra normálně rozchodné dráhy VTŽ Chomutov, které jsou uvedeny ve Vlečkovém provozním řádu platném od 1. 2. 1969 pro VTŽ Chomutov, s nímž byli obvinění seznámeni, což také doznali. K těmto povinnostem patří mimo jiné i sledování pobytu vozů na vlečce, čímž je podle výpovědi svědka K. J., vedoucího normálně rozchodné dráhy VTŽ Chomutov, třeba rozumět, že směnový mistr sleduje vozy, u kterých by došlo k překročení doby prosté penále a urguje jejich vykládku u odběratelů, kterým jsou jednotlivé provozy ve VTŽ Chomutov. Obvinění J. S, V. Č a J. B také doznali, že jejich úkolem bylo sledovat dobu pobytu vozů na vlečce prostou penále. Úkolem směnových mistrů tedy bylo sledovat vykládku vozů na vlečce tak, aby nebyla překročena doba pobytu vozů na vlečce dohodnutá mezi VTŽ Chomutov a ČSD pro vrácení prázdných vozů a v důsledku toho, aby nedošlo k vyúčtování a vymáhání sankce (zdržného), kterou by za překročení doby vykládky musely VTŽ Chomutov zaplatit ČSD. Zaplacením této majetkové sankce by se zmenšil majetek v socialistickém vlastnictví spravovaný podnikem VTŽ Chomutov.

Z uvedeného vyplývá, že směnovému mistru normálně rozchodné dráhy VTŽ Chomutov byly svěřeny takové úkoly, s nimiž byly spojeny přesuny finančních prostředků z jedné socialistické organizace (VTŽ Chomutov) do jiné socialistické organizace (ČSD-Severozápadní dráha Ústí nad Labem). Z tohoto hlediska směnový mistr plní v rámci svého pracovního zařazení hospodářské úkoly v souvislosti s nakládáním s finančními prostředky, a proto je třeba obviněné považovat za odpovědné hospodářské pracovníky ve smyslu ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. Pokud by bylo prokázáno, že obvinění v příslušných dokladech sami vykazovali nebo přikazovali jiným pracovníkům, aby vykazali vrácené nebo k nakládce ponechané vozy, které ve skutečnosti nebyly v dohodnuté lhůtě vyloženy, a proto nemohly být ani vykazány jako vrácené, popřípadě ponechané k nakládce a jednali tak v úmyslu zajistit VTŽ Chomutov neoprávněné výhody, jimiž by v tomto případě bylo i odvrácení povinnosti platit za předržené vozy majetkovou sankci, přicházelo by v úvahu posoudit jednání obviněných jako trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák.

Z důkazů shromážděných v přípravném řízení vychází také najevo, že nepravdivé údaje o vyložených vozech byly uváděny v tzv. návratových listech, na jejichž podkladě se odevzdávaly vozy z vlečky VTŽ Chomutov drahám. Podle svědecké výpovědi již zmíněného vedoucího normálně rozchodné dráhy VTŽ Chomutov J. K. návratový list vyplňuje signalistka na základě údajů směnového mistra, který také návratový list po jeho vyplnění podepíše a svým podpisem stvrzuje správnost údajů v něm uvedených. Podle revizní zprávy ČSD-Severozápadní dráha, provozní oddíl Ústí nad Labem, návratové listy slouží jako podklad pro zjištění doby celkového pobytu vozů na vlečce VTŽ Chomutov pro případné vyúčtování zdržného. Z těchto důkazů třeba vyvodit, že návratový list je výkazem, jehož prostřednictvím se podávají informace sloužící ke kontrole národního hospodářství v tom směru, zda nedošlo u vozů na vlečce k překročení dohodnuté doby pobytu a zda proto nepřichází v úvahu účtovat a vybrat majetkovou sankci za předržené vozy. Vzhledem k tomu měl vyšetřovatel také zjistit, zda obvinění, pokud by byl prokázán údaj svědka J. K., že do náplně jejich činnosti náleželo i podpisování návratových listů a návratové listy týkající se jejich trestné činnosti také podepsali, nenaplnili svým jednáním znaky trestného činu narušování řízení, plánování a kontroly národního

hospodářství podle § 125 tr. zák., popřípadě návodu k tomuto trestnému činu v případě, že obvinění pouze odpovídali za správnost vyhotovených návratových listů, ale nepodepisovali je. K objasnění těchto okolností měl vyšetřovatel provést především výslech obviněných o tom, co spadalo do náplně jejich práce na úseku vyhotovování a ověřování správnosti návratových listů a jejich obhajobu v tomto směru prověřit vyžádáním zprávy VTŽ Chomutov, popřípadě též vyslechnou svědka J. K., dále měl obviněné vyslechnou též k jednotlivým návratovým listům, zda je podepsali sami nebo jejich jméno uvedla na nich jiná osoba a jejich údaje prověřit svědeckými výpověďmi signalistek K. H, D. K., V. Š a A. Š. K tomu třeba dodat, že nepravdivé údaje o návratových listech, které měly za následek únik majetkové sankce (zdržného) ve výši 1 621 200,- Kčs, je třeba již vzhledem k této výši této majetkové sankce považovat za údaje o závažné skutečnosti ve smyslu § 125 odst. 1 tr. zák.